

RESULTAT AV KREPSEUNDERSØKELSER I VASSDRAG I FOLLO-REGIONEN

I FORBINDELSE MED PURA-PROSJEKTET I 2013.

Forord

Prosjektet PURA – vannområdet Bunnefjorden med Årungen- og Gjersjøvassdraget – er opprettet som følge av innføringen av EUs Vanndirektiv. Direktivet ble vedtatt i 2000 og implementert i norsk lovverk 01.01.2007 ved "Forskrift om rammer for vannforvaltningen – Vannforskriften", 2006. Hovedmålet med direktivet er å sikre god miljøtilstand, tilnærmet naturtilstand i vassdragene.

I september/oktober 2013 ble det foretatt prøvekreps med teiner i Nærevannet, Midtsjøvann, Årungen, Tussetjern, Østensjøvannet og Pollevann. Fra Ski kommune deltok Tor Bergan og Morten Berg.

Metoder

Til prøvekreps i innsjøene ble det benyttet 50 teiner av standard type med maskevidde 12 mm. Teinene ble plassert på 1 – 3 meters dyp. Bunn med best egnet substrat som, stein, leire og død ved (skjulmuligheter) ved ble valgt ut, dersom det var mulig. Teinene ble satt ut kl. 18-20 om ettermiddagen, og tatt opp igjen kl. 9-11 neste morgen. Som åte ble det benyttet laks.

Artsbeskrivelse.

Edelkreps (*Astacus astacus*) er en ferskvannslevende tifotkreps som lever i elver, innsjøer og tjern i Norden og i nordlige Europa. I Norge finnes den hovedsakelig på Østlandet. Oslo og Akershus har desidert flest lokaliteter. Arten er særs sårbar overfor forurensing, og er særlig avhengig av kalk for å bygge opp skallet sitt. Krepsepest er imidlertid den største trusselen. Pesten er påvist i både Glomma- og Haldenvassdraget. Krepsepesten kom til Europa med innføring av signalkreps til Sverige fra Nord-Amerika. Pesten har utryddet mesteparten av bestandene, og i dag fins det kun livskraftige bestander i Norge og Estland.

Edelkrepsen er ført opp den den internasjonale og den norske rødlisten over truede arter. Norge er en av få nasjoner som fortsatt har livskraftige bestander, og vi har derfor et spesielt ansvar for å ta vare på denne arten.

Tabell. 1. Resultat av prøvekreps med teiner i Follo-vassdrag i 2013.

Innsjø	Kommune	Dato	Fangst kreps	Kommentarer
Midtsjøvann	Ski	17.09.13	3 kreps	10-12 cm lange
Nærevannet	Ski	19.09.13	ikke fanget	
Tussetjern	Ski	18.09.13	ikke fanget	
Østensjøvannet	Ski	26.09.13	ikke fanget	
Årungen	Ås	16.10.13	ikke fanget	
Pollevann	Ås	15.10.13	ikke fanget	

Vurdering

Det ble kun fanget kreps i Midtsjøvann. Det var tre større hannkreps på 10-12 cm som ble fanget sør i vannet på 1-2 meters dyp. Krepsen så frisk og fin ut. Det er usikkert om krepsen har vært til stede her lenge, eller satt ut i de senere år. Det går en bekk mellom Midtsjøvann og Nærevannet. Bekken er roligflytende med et fall på bare en meter. Krepsen har derfor muligheter til å vandre fritt i vassdraget. Både Midtsjøvann og Nærevannet er i utgangspunktet ikke spesielt godt egnet som krepsevann, pga. mye mudder bunn og lite stein. Det er imidlertid et tett vegetasjonsbelte som fungerer som skjul. Fiske-samfunnet består av flere arter, bla. annet abbor og ål, som spiser kreps.

I Tussetjern traff vi en grunneier som hadde fått kreps her for 40-50 år siden. Tussetjern har hatt problemer med dårlig vannkvalitet i de senere år, så det er trolig årsaken til at krepsen har blitt borte. I de andre undersøkte lokalitetene har vi ikke opplysninger om at kreps er påvist tidligere. De nærmeste gode krepsevann ligger i Enebakk kommune, hvor bl. annet Lyseren og Børtervanna er godt kjent.

Referanser

Enerud, J. 2012. Resultat av fiskeundersøkelser i vassdrag i Follo- regionen i forbindelse med Pura-prosjektet i 2011. Notat av 15.februar 2012 fra Fisk-og miljøundersøkelser

Miljødirektoratet 2013. Miljøstatus i Norge: Edelkreps. Miljødirektoratet 21.10.2013

Notat av 10. mars 2014 fra Fisk- og miljøundersøkelser

Jørn Enerud

Øvre Båstad vei 36

1387 Asker